

De toekomst van het algemeen welzijnswerk in Vlaanderen

“Sociaal ondernemen wordt de grote uitdaging”

CAW Het begon allemaal met kleinschalige initiatieven op het einde van de jaren '60. Vandaag is het welzijnswerk stevig verankerd in de samenleving, gegroepeerd in een 25-tal centra voor algemeen welzijnswerk. *Weliswaar* praatte met Ludo Serrien, directeur van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk in Antwerpen. Een gesprek over 30 jaar Vlaams welzijnsbeleid, regulering en sociaal ondernemerschap, dé grote uitdaging voor het komende decennium. **Tekst Marjorie Blomme | Foto Bob Van Mol**

Tijdens de jaren '70 was het welzijnswerk een versnipperd veld van honderden vzw'tjes, vaak niet meer dan eenmanszaakjes aangevuld met een schare vrijwilligers. Pas in 1980, met de tweede staatshervorming, kwam er een echt Vlaams welzijnsbeleid, waarin de jeugdzorg, Kind en Gezin, gehandicapten-

zorg en ouderenzorg de 4 grote pijlers werden. Het duurde echter nog tot de jaren '90 alvorens het algemeen eerstelijns welzijnswerk vorm kreeg als vijfde pijler.

“De eerstelijns hulp is veel te weinig uitgebouwd. Er wordt te veel op korte termijn gedacht.”

Ludo Serrien: “Het eerstelijns welzijnswerk was voor de jaren '90 eigenlijk een groot, diffuus veld van allerlei organisaties die zich met welzijn bezig hielden. Dat ging van vrouwenemancipatie over jongerenemancipatie tot thuislozenzorg. Het was de overheid die de fusies eiste. Dat was in 1995. De organisaties die fuseerden, waaronder de CAW's, werden beloond met extra subsidies. In 1997 kwamen de echte herstructureringen, dankzij de enveloppenfinanciering, die de klassieke verdelingen en financieringen oversteeg. Onder voormalig minister van Welzijn

Luc Martens is men tot een 30-tal CAW's in 20 regio's gekomen. Intussen zijn er in de laatste 10 jaar nog fusies gebeurd, onder andere in Brugge. In Halle-Vilvoorde staat er nog een op stapel. In 2010 zullen er 25 CAW's zijn in Vlaanderen.”

Waar hebben jullie de laatste jaren vooral rond gewerkt?

“We denken voornamelijk na over hoe we kunnen samenwerken met derden en met justitie, hoe we ons moeten profileren in bevoegdheden rond daders, slachtoffers, criminaliteit. Het is een proces dat nog lang niet af is. Maar anderzijds staan we al heel ver. Als je dit model vergelijkt met dat van andere landen, zie je hoe uniek het is, hoe het sneller vernieuwing, beweging en ambulante begeleiding toelaat.”

Daders, slachtoffer, criminaliteit. Het zijn thema's van het algemeen welzijnswerk, maar evenzeer van justitie. Hoe blijven jullie uit elkaars vaarwater?

“Er is een nieuw raamkoord in de maak, waarin elke vorm van samenwerking tussen justitie en de gemeenschappen staat. Want natuurlijk vragen

Start Vlaams Fonds voor de Integratie van Personen met een Handicap.

2000

jan

feb

maart

april

mei

27

juni

juli

aug

sept

okt

nov

dec

we ons soms af hoe het welzijnswerk eruit zou zien mocht de strafuitvoering helemaal een Vlaamse bevoegdheid zijn. Maar de essentie ligt niet in de bevoegdheden, wel in het welzijnsgericht werken in een context van veiligheid en justitie.”

Wat is, na jaren verfijning en uitwerking, nog steeds het zwakke punt van het algemeen welzijnswerk?

“De eerstelijns hulp. Die is veel te weinig uitgebouwd, in de hele sector. Er wordt te veel op korte termijn gedacht. Men bouwt maar extra opvangplaatsen bij omdat er te weinig plaats is. Maar die logica begint nu barsten te vertonen. Want hoe verklaar je anders de groeiende wachtlijsten, ondanks die massale investeringen in de bijkomende zorg? Hoe meer erin geïnvesteerd wordt, hoe groter het tekort! Zeker bij jeugdhulp is dat confronterend. Het is mijn overtuiging dat we meer moeten investeren in vroegtijdige interventies, zelfs tot in de kindertijd. Want daar worden de eerste stappen gezet in een ‘carrière’ in de bijzondere jeugdzorg.”

Kan het sociaal ondernemen een oplossing bieden voor de wachtlijsten?

“Het kan de laatste jaren op bijval rekenen in de sector. We krijgen het geld en de opdracht van de overheid, in eerste instantie bestemd voor mensen met beperkte middelen, maar dat sluit niet uit dat we marktgericht kunnen werken. Er wordt nagedacht over het CAW als sociale onderneming. CAW’s zijn tegenwoordig grote en sterke organisaties en zijn vaak het aanspreekpunt van lokale besturen. Zeker in grote steden is sociaal ondernemen sterk toegenomen. Sommige CAW’s halen meer dan de helft van de middelen uit lokale contracten en een minimum uit middelen van de overheid.”

Wordt dit de grote uitdaging voor de volgende 10 jaar?

“Ja, maar we moeten ook rekening houden met de gevaren van de private markt. Iemand die de private hulpverlening niet kan betalen en op een wachtlijst in de gesubsidieerde hulpverlening terechtkomt, zal minder snel geholpen worden dan iemand die op de private markt kan ‘shoppen’. Dat is een fundamentele onrechtvaardigheid, waar we onze ogen niet voor

*Ludo Serrien, directeur van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk:
“Corrigerend optreden is de grote uitdaging voor de komende 10 jaar.
We moeten sociale grondrechten garanderen voor iedereen.”*

mogen sluiten. De grote uitdaging voor de komende 10 jaar zal zijn om corrigerend op te treden. Met andere woorden, actief zijn op de private markt en onze basissmissie blijven verdedigen. We moeten sociale grondrechten garanderen voor iedereen.”

► www.steunpunt.be

► *Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum*

2001

jan

feb

maart

april

mei

juni

juli

aug

sept

1|16

okt

nov

dec

Start Vlaamse Zorgverzekering.

Vijfde staatshervorming
(Lambermontakkoorden).

